

הגאון רבי יהודה מאיר שפירא מלובלין זצ"ל - ז' חשוון תרצ"ד

כל יהודי ויהודי היכן שלא יהיה יוכל לדבר בלימוד עם יהודי שהוא כלל אינו מכיר אבל לומד איתו יחד את אותה סוגיא, עוד הוסיף רבי מאיר וציין את אותן מסכתות אשר אינן נלמדות בישיבות ועל כן נזנחות כביכול ואין לומדים אותן כראוי, לפי רעיון זה של הדף היומי, אמר רבי מאיר, לא תהיה מסכת שתשכח אלא את כל הש"ס ילמדו כסדרו. לאחר שסיים רבי מאיר את דבריו הגיב הקהל בתשואות שנמשכו דקות ארוכות, רעיון הדף היומי צבר תאוצה במיוחד לאחר שגדולי ישראל הביעו תמיכה ברעיון, מספרים כי אחת הדחיפות הגדולות לרעיון היה כאשר בליל ראש השנה שנת תרפ"ד אמר האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור לחסידיו שהיו בבית המדרש כי הוא הולך ללמוד את הדף היומי, גם בציבור ה"מתנגדים" התקבל הרעיון בברכה וכאשר ביקר רבי מאיר אצל ה"חפץ חיים" בראדנין התאמץ ה"חפץ חיים" ולמרות גילו המופלג וחולשתו הרבה התיישב על המיטה ואמר כי "ראוי שאקבל את רב הדף היומי בכבוד המתאים".

רבי מאיר ואשתו לא זכו לילדים, ופעמים רבות התבטא רבי מאיר כי ישיבת חכמי לובלין ורעיון הדף היומי הם ילדיו. ואכן את רוב הונו ומצרו השקיע רבי מאיר בשני מפעליו אלו, בשנת תרצ"ג עת החלה חרב הכורת הנאצי יימח שמו מרחפת מעל אופק ראשם של יהודי אירופה, הפכה משימת גיוס הכספים לישיבה לקשה עד מאוד ורבי מאיר נפל לחוליו אשר ממנו לא קם, רופאים רבים הועזקו למיטתו של רבי מאיר ולא הועילו. בבוקרו של יום חמישי ו' במרחשוון נחלש רבי מאיר מאוד ונעזר באחד מתלמידיו על מנת להתעטף בטלית ולהניח תפילין. לעת ערב בזמן תפילת ערבית

כבר לא יכול היה רבי מאיר לדבר ורק האזין לקולם של המתפללים שבחדרו. לאחר חצות הלילה כתב רבי מאיר בפתק כי מבקש הוא שיעבירוהו לחדר האורחים שבישיבה. כשהוציאוהו מחדרו הבחין רבי מאיר באשתו המתייפחת ולחש לה: "למה הבכיות? הרי כעת מתחילה השמחה האמיתית". בבנין הישיבה כאשר תלמידיו האהובים לו כבנים מקיפים את מיטתו ביקש רבי מאיר מהסובבים שישירו ניגון שחיבר וירקדו סביב מיטתו, הנוכחים התחילו לבכות ורבי מאיר כתב להם על דף את המילים - "רק בשמחה", הריקוד תם והשירה נדמה ורבי מאיר שכב בשקט שלו ורגוע, בשעה שלוש לפנות בוקר חש תלמיד שהחזיק בידו של רבי מאיר כי הוא איננו ואמר לסובבים "דער רבי איז נישט דא" (הרבי איננו), הסובבים פרצו בבכי ובירכו דיין האמת, בבוקר יום ז' בחשוון שנת תרצ"ד הוכתה יהדות פולין והעולם היהודי כולו בתדהמה עם פרסומה של הידיעה בדבר פטירתו של רבי מאיר. רבי מאיר נקבר בלובלין וישיבתו הוסיפה להתקיים שם עד רציחת טובי בניה על ידי הקלגסיים הגרמנים במלחמת העולם השנייה.

בשנת תש"ו, לאחר שתמה מלחמת העולם השנייה, שבו יהודים ללובלין ונוכחו לגלות כי בנין הישיבה המפואר הפך לבית ספר קטן לאחיות וכי בית הקברות היהודי נחרב ונחרש, לפלא היה בעיניהם כיצד באמצע בית הקברות ניצב שלם ללא פגע אוהל קברו של רבי מאיר.

לאחר משא ומתן מתמשך עם שלטונות פולין התירו הללו להעלות את גופו הטהור של רבי מאיר לארץ ישראל, ביום כ"ו באלול שנת תשי"ח יצא מסע ההלוויה של רבי מאיר מבית החולים "ביקור חולים" בירושלים, המון עם התקבץ לחלוק כבוד אחרון לרבם של כל לומדי הדף היומי, את רבי מאיר הספיד יושב ראש מועצת גדולי התורה הגאון רבי זלמן סורוצקין שביכה בהספדו את קהל הרבבות שנכח בעת שהספיד את רבי מאיר עוד שם בלובלין עשרים וחמש שנה קודם לכן, קהל רבבות שהיה ואיננו עוד, אחריו הספיד את רבי מאיר נשיא אגודת ישראל העולמית רבי יצחק מאיר לוי, ואחר כך יצא מסע הלוויה לאורך רחוב יפו עד שהסתיים בהר המנוחות שם מצא גופו הטהור של רבי מאיר את מנוחו.

בניו של רבי מאיר - ישיבת חכמי לובלין והדף היומי זכו לעדנה והתחדשו לאחר השואה, ישיבת חכמי לובלין הוקמה בשנית בשכונת זיכרון מאיר בני ברק, שכונה זו קרויה אף היא על שם רבי מאיר, ואילו בנו השני של רבי מאיר - הדף היומי נלמד כיום על ידי רבבות יהודים ברחבי העולם כולו.

הגאון רבי יהודה מאיר שפירא נולד בשנת תרמ"ו בעיר שאץ שבחבל בוקובינה ברומניה, משפחתו של רבי מאיר הייתה משפחה מיוחסת, רבי מאיר היה נכד בן אחר בן של רבי פנחס מקוריץ זצ"ל וכן היה מיוחס לבעל ה"מנחת שי" ולבעל ה"תבואות שור", אף היה רבי מאיר מיוחס לרבי משה מאשפירא שהיה מבעלי התוספות, על שם עיר זו אשפירא, שהיתה אחת משלושת קהילות שו"ם (שפירא וורמייזא ומגנצא) נקרא שם משפחתו של רבי מאיר "שפירא".

עוד בהיותו ילד כבן שמונה שנים התפרסם רבי מאיר בגאונותו ונקרא בפי כל העילוי משאץ, כאשר הגיע לגיל ט"ו הוסמך רבי מאיר להוראה על ידי גדולי פולין וגלוציה ביניהם הגאון רבי מאיר אראק והגאון רבי שלום מרדכי הכהן שברדון - המהרש"ם מבערז'אן, המהרש"ם מבערז'אן אף התבטא על רבי מאיר ואמר "ראיתי בחור נפלא אחד שלגדולות נוצר, ובירכתי עליו ברוך יוצר המאורות".

עת בגר רבי מאיר, מיד נלקח הוא כחתן לגביר רבי יעקב ברייטמן מטורניפול, לאחר נישואיו ישב רבי מאיר סמוך על שולחן חותנו ועסק בתורה ובעבודה, בשנת תרס"ט בהיות רבי מאיר אברך בן כ"ג שנה נקרא לכהן פאר כרבה של קהילת גליצא שבגליציה, מגליצא עבר רבי מאיר וכיהן כרבה של סאניק, בשנת תרפ"ד עבר רבי מאיר לכהן כרבה של פיוטרקוב, עם הגיעו לפיוטרקוב החל רבי מאיר לפעול להקמת "ישיבת חכמי לובלין" ועוד באותה שנה ביום ל"ג בעומר זכה להניח את אבן הפינה לישיבה, לאחר שש שנים בהן סבב רבי מאיר בקהילות ישראל על מנת לגייס כספים עבור הישיבה ויותר מכך על מנת לאסוף בחורי חמד שיהיו תלמידים בישיבה, בשנת תרצ"א הושלם בנין הישיבה, עם

השלמת מלאכת הבניה עבר רבי מאיר ללובלין והתמנה מיד לכהן כרב העיר, לבד מתפקידו זה כיהן הוא כמובן גם כראש הישיבה שהקים, ישיבת חכמי לובלין הייתה מיוחדת בכך שהציעה לתלמידי הישיבה את כל צרכיהם תחת קורת גג הישיבה בלא צורך לחזר אחר פתחי נדיבים לאכילת ימים ולינה, כל ימיו היה רבי מאיר טרוד אחר השגת כספים להחזקת הישיבה ולומדיה, סיפורים רבים נקשרו בחכמתו של רבי מאיר עת עמד למול הגבירים מהם קיווה לקבץ ממון לצורך הישיבה, מסופר כי פעם תיאר רבי מאיר משא ומתן שכביכול מתנהל בינו לבין הגבירים וכך אמר: "איי זבולונים, הרי שותפים אנו חלק כחלק, למה הנכם עוזבים אותנו ה'ששכרים יחידים במערכה? למה אתם שותקים בראותכם אותנו כורעים? משיב הזבולון: 'העסקים אינם כשורה, אין פורעים שטרות, פשיטות רגל מעשה יום-יום הן', אין זו תשובה! טען רבי מאיר, 'התחמקות היא זו! כי מה תספרו מעשיות? הגם אנו משתמטים מחלק שותפותינו, לימוד הוויות אביי ורבינו תם, בתואנות עקלקלות כאלו?'

לבד מקומתו התורנית הרמה של רבי מאיר עסק הוא אף בצרכי ציבור ועל פי עצת רבו האדמו"ר מטשורטקוב זי"ע שימש רבי מאיר כציר מטעם "אגודת ישראל" בבית העליון של הפרלמנט הפולני שנקרא "סיים", ככלל רבי מאיר לא סמך על גאונותו המופלגת ובכל דבר ועניין היה מתייעץ עם רבו מטשורטקוב, הוא היה זה שהכריע כי יטול על עצמו את עול הרבנות והוא היה זה שהכריע כי ישמש כציר בסיים הפולני.

לבד מקרבתו לאדמו"ר רבי ישראל מטשורטקוב היה רבי מאיר גם מקורב ואהוב על האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל. היה זה ה"אמרי אמת" שסמך את ידיו על מינויו של רבי מאיר כנשיא "אגודת ישראל" בפולין, בנוסף לאלו בילדותו למד רבי מאיר בויו' ניץ ועל שלושת חסידויות אלו התבטא רבי מאיר כי "תורה למדתי מגור, עבודה זו תפילה בויו' ניץ, וחסידות מטשורטקוב".

רבי מאיר חונן בקול ערב וחזק בו עשה שימוש על מנת לפאר ולשבח ליוצרו בתפילות וניגונים, בכנסיה הגדולה הראשונה של אגודת ישראל שהייתה בט' באלול שנת תרפ"ג כובד רבי מאיר להקריא בקולו האדיר את כ"ח ההצעות של "הועדה לענייני חינוך", משסיים רבי מאיר להקריא את החלטות הועדה הוסיף וביקש להציע רעיון נוסף משלו, ואז הציג רבי מאיר בפני הציבור את רעיון ה"דף היומי", במסגרת רעיון זה לומדים כסדר את הש"ס בבלי כולו החל בברכות וכלה בנדה בקצב של דף ליום, רבי מאיר הרחיב ותיאר בצבעים חיים את מעלת הרעיון כאשר